

Εργασία 1 (υποχρεωτική) – Προγραμματισμός με Pthreads

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2023 – 2024

(ΕΚΦΩΝΗΣΗ) ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2023

(ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΟ ECLASS ΜΕΧΡΙ) ΔΕΥΤΕΡΑ 4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2023

Πληροφορίες για τις Υποχρεωτικές Εργασίες του μαθήματος

- Κάθε ομάδα μπορεί να αποτελείται από 1 ή 2 φοιτητές. Όλα τα μέλη της ομάδας πρέπει να έχουν ισότιμη συμμετοχή και να γνωρίζουν τις λεπτομέρειες της υλοποίησης της ομάδας.
- Για την εξεταστική Σεπτεμβρίου δε θα δοθούν άλλες εργασίες. Τον Σεπτέμβριο εξετάζεται μόνο το γραπτό.
- Επίσημη υπολογιστική πλατφόρμα του μαθήματος είναι το δίκτυο των υπολογιστών του Τμήματος με λειτουργικό σύστημα Linux Ubuntu (linux01.di.uoa.gr έως linux30.di.uoa.gr).
- Μαζί με τον κώδικά σας καλείστε να υποβάλετε και τα σχετικά αρχεία Makefile.
- Στην αναφορά σας καλείστε να δώσετε πληροφορίες σχετικά με το όνομα του υπολογιστικού συστήματος που χρησιμοποιείτε, καθώς επίσης και το μοντέλο επεξεργαστή, τον αριθμό των πυρήνων, την έκδοση του λειτουργικού συστήματος, και την έκδοση του μεταγλωττιστή. Για τα πειραματικά δεδομένα που παρουσιάζετε, καλείστε να αναφέρετε ρητά στα εκάστοτε σημεία της αναφοράς τις εισόδους που χρησιμοποιήσατε. Καλείστε να εκτελέσετε κάθε πείραμα (το οποίο ορίζεται ως η εκτέλεση ενός προγράμματος για συγκεκριμένο αριθμό νημάτων και παραμέτρους εισόδου) πολλές φορές (για παράδειγμα, 4 φορές) και να παρουσιάσετε τον μέσο όρο των αποτελεσμάτων (σύσταση: δημιουργήστε scripts για την εκτέλεση των πειραμάτων, ακόμα και για την επεξεργασία των αποτελεσμάτων και την δημιουργία γραφημάτων).
- Προαιρετικά, μπορείτε να υποβάλετε και τα scripts που χρησιμοποιήσατε για να τρέξετε τα πειράματα και να δημιουργήσετε τα σχετικά γραφήματα.
- Καλείστε να προσεγγίσετε την κάθε άσκηση στην αναφορά σας ως εξής: περιγραφή προβλήματος, σύντομη περιγραφή της λύσης σας, παράθεση πειραματικών αποτελεσμάτων (χρήση πινάκων ή γραφημάτων), και σχολιασμός αποτελεσμάτων.
- Σε περίπτωση αντιγραφής θα μηδενίζονται όλες οι ομάδες που μετέχουν σε αυτή.
- Η παράδοση της Εργασίας πρέπει να γίνει μέχρι τα μεσάνυχτα της προθεσμίας ηλεκτρονικά και μόνο στο eclass (να ανεβάσετε ένα μόνο αρχείο zip ή rar με την αναφορά σας σε PDF και τον κώδικά σας). Μην περιμένετε μέχρι την τελευταία στιγμή. Η εκφώνηση της επόμενης εργασίας θα ανατεθεί αμέσως μετά.

Εργασία 1.1

Υποθέστε ότι πετάμε βελάκια σε έναν τετράγωνο στόχο του οποίου οι πλευρές έχουν μήκος 2 μέτρα, με το κέντρο του στόχου να αποτελεί το σημείο αρχής (0, 0) του συστήματος συντεταγμένων. Υποθέστε επίσης ότι σε αυτόν τον τετράγωνο στόχο είναι εγγεγραμμένος ένας κύκλος. Η ακτίνα του κύκλου είναι 1 μέτρο και το εμβαδόν του είναι π τετραγωνικά μέτρα. Αν τα σημεία στα οποία καταλήγουν τα βέλη είναι ομοιόμορφα κατανομημένα (και τα βέλη πετυχαίνουν πάντα τον τετράγωνο στόχο), τότε το πλήθος των βελών που πετυχαίνουν το εσωτερικό του κύκλου θα πρέπει, κατά προσέγγιση, να ικανοποιεί την εξίσωση:

$$\frac{\text{πλήθος\_βελών\_εντός\_κύκλου}}{\text{πλήθος\_ρίψεων}} = \frac{\pi}{4}$$

αφού ο λόγος του εμβαδού του κύκλου προς το εμβαδόν του τετραγώνου είναι $\pi/4$.

Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτή την εξίσωση για να υπολογίσουμε μια εκτίμηση για την τιμή του π μέσω μιας γεννήτριας τυχαίων αριθμών:

```
βέλη_κύκλου = 0;
for (ρίψη = 0; ρίψη < πλήθος_ρίψεων; ρίψη++) {
    x = τυχαίος_double_μεταξύ_-1_και_1;
    y = τυχαίος_double_μεταξύ_-1_και_1;
    τετράγωνο_απόστασης = x*x + y*y;
    if (τετράγωνο_απόστασης <= 1)
        βέλη_κύκλου++;
}
εκτίμηση_π = 4*βέλη_κύκλου/((double) πλήθος_ρίψεων);
```

Αυτή η μέθοδος ονομάζεται «Μόντε Κάρλο» επειδή χρησιμοποιεί τυχαίες μεταβλητές (οι ρίψεις των βελών).

Γράψτε ένα πρόγραμμα που να χρησιμοποιεί τη μέθοδο Μόντε Κάρλο για την εκτίμηση της τιμής του π με σειριακό αλγόριθμο και με χρήση Pthreads. Το πρόγραμμά σας θα πρέπει να λαμβάνει σαν ορίσματα το πλήθος των ρίψεων και τον αριθμό των νημάτων. Το πρόγραμμά σας θα υπολογίζει την εκτίμηση για την τιμή του π χρησιμοποιώντας πρώτα τον σειριακό αλγόριθμο και έπειτα τον παράλληλο αλγόριθμό σας. Το πρόγραμμά σας θα πρέπει να τυπώνει τον χρόνο εκτέλεσης του σειριακού αλγόριθμου και του παράλληλου αλγόριθμου ξεχωριστά. Προτιμήστε τον τύπο `long long int` για το πλήθος των βελών εντός του κύκλου και για το πλήθος των ρίψεων, αφού και οι δύο αυτοί αριθμοί θα πρέπει να είναι πολύ μεγάλοι (για παράδειγμα, το πλήθος ρίψεων να είναι 10^8 ή 10^9) για να πάρετε μια καλή εκτίμηση για το π .

Χρειάστηκε να χρησιμοποιήσετε συγχρονισμό και γιατί; Συγκρίνετε την απόδοση του παράλληλου προγράμματος σας για διαφορετικό αριθμό νημάτων και διαφορετικό αριθμό πλήθος ρίψεων σε σχέση με τον σειριακό αλγόριθμο. Παρατηρείτε επιτάχυνση και γιατί;

Εργασία 1.2

Καλείστε να υλοποιήσετε ένα παράλληλο πρόγραμμα πολλαπλασιασμού πινάκων με τη χρήση Pthreads. Πιο συγκεκριμένα, το πρόγραμμά σας θα πρέπει να λαμβάνει σαν ορίσματα τις διαστάσεις των πινάκων $A[m,n]$ και $B[n,p]$ καθώς και τον αριθμό των νημάτων. Οι πίνακες αποθηκεύουν τιμές τύπου `double`. Το πρόγραμμά σας θα πρέπει να κάνει τις κατάλληλες δεσμεύσεις μνήμης των πινάκων A , B και Y (ο πίνακας στον οποίο αποθηκεύεται το τελικό αποτέλεσμα του πολλαπλασιασμού) και αρχικοποιήσεις. Στη συνέχεια το πρόγραμμά σας θα πρέπει να πραγματοποιεί τον παράλληλο υπολογισμό. Τέλος, το πρόγραμμά σας θα πρέπει να τυπώνει τον χρόνο εκτέλεσης των αρχικοποιήσεων και έπειτα να τυπώνει τον χρόνο εκτέλεσης του παράλληλου υπολογισμού. Ίσως σας φανούν χρήσιμα τα σχετικά παραδείγματα του βιβλίου για την υλοποίησή σας.

Καλείστε να εξηγήσετε πώς παραλληλοποιήσατε το συγκεκριμένο πρόβλημα, και να αξιολογήσετε και να σχολιάσετε την επίδοση του προγράμματος σας για τις εξής διαφορετικές διαστάσεις των δύο πινάκων εισόδου:

- $m=8000 \mid n=8000 \mid p=80$,
- $m=8000 \mid n=8000 \mid p=1/2/4/8$,
- $m = 8 \mid n=8000000 \mid p=1/2/4/8$.

Τι παρατηρείτε όσον αφορά τη βελτίωση της επίδοσης; Παρατηρείτε το πρόβλημα της ψευδούς κοινοχρησίας, και αν ναι πότε συμβαίνει αυτό; Μπορείτε να τροποποιήσετε το πρόγραμμα σας ώστε όταν υπάρχει πιθανότητα ψευδούς κοινοχρησίας να μην υπάρχει αντίκτυπος στην επίδοση;

Εργασία 1.3

Σε αυτή την άσκηση καλείστε να υλοποιήσετε τα δικά σας κλειδώματα ανάγνωσης-εγγραφής. Για την υλοποίησή σας θα χρησιμοποιήσετε μια δομή δεδομένων που χρησιμοποιεί δύο μεταβλητές συνθήκης – μία για νήματα «ανάγνωσης» και μία για νήματα «εγγραφής» – και ένα `mutex`. Η δομή περιέχει επίσης μέλη που δείχνουν:

1. πόσα νήματα ανάγνωσης έχουν προσλάβει το κλείδωμα, δηλαδή, διαβάζουν δεδομένα,
2. πόσα νήματα ανάγνωσης περιμένουν για το κλείδωμα,
3. αν κάποιο νήμα εγγραφής έχει προσλάβει το κλείδωμα, και
4. πόσα νήματα εγγραφής περιμένουν για το κλείδωμα.

Το `mutex` προστατεύει τη δομή δεδομένων του κλειδώματος ανάγνωσης-εγγραφής: όποτε ένα νήμα καλεί μια από τις συναρτήσεις (κλειδώματος ανάγνωσης, κλειδώματος εγγραφής, ξεκλειδώματος) κλειδώνει πρώτα το `mutex`, και όποτε ένα νήμα ολοκληρώνει μια από αυτές τις κλήσεις ξεκλειδώνει το `mutex`. Αφού προσλάβει το `mutex`, το νήμα ελέγχει τα κατάλληλα μέλη δεδομένων για να προσδιορίσει πώς να προχωρήσει. Για παράδειγμα, αν χρειάζεται πρόσβαση για ανάγνωση, ελέγχει αν υπάρχει νήμα εγγραφής που να έχει προσλάβει το κλείδωμα. Αν δεν υπάρχει, αυξάνει κατά ένα το πλήθος των ενεργών νημάτων ανάγνωσης και προχωράει. Αν είναι ενεργό κάποιο νήμα εγγραφής, το τρέχον νήμα αυξάνει κατά ένα το πλήθος των νημάτων ανάγνωσης σε αναμονή και περνάει σε κατάσταση αναμονής για τη μεταβλητή συνθήκης ανάγνωσης. Όταν το νήμα «αφυπνιστεί», ελαττώνει κατά ένα το πλήθος των νημάτων ανάγνωσης σε αναμονή, αυξάνει κατά ένα το πλήθος των ενεργών νημάτων ανάγνωσης, και προχωράει. Η λειτουργία του κλειδώματος εγγραφής υλοποιείται με παρόμοιο τρόπο.

Οι ενέργειες που πραγματοποιούνται στη συνάρτηση ξεκλειδώματος εξαρτώνται από το αν το νήμα ήταν νήμα ανάγνωσης ή νήμα εγγραφής. Αν ήταν νήμα ανάγνωσης, δεν υπάρχουν άλλα ενεργά νήματα ανάγνωσης και υπάρχει νήμα εγγραφής σε αναμονή, τότε το τρέχον νήμα μπορεί, πριν επιστρέψει, να ειδοποιήσει ένα νήμα εγγραφής για να προχωρήσει. Αν, από την άλλη, ήταν νήμα εγγραφής, τότε μπορεί να βρίσκονται σε αναμονή τόσο νήματα ανάγνωσης όσο και νήματα εγγραφής, και το τρέχον νήμα πρέπει να αποφασίσει ποιον τύπο νημάτων θα προτιμήσει.

Καλείστε να υλοποιήσετε δύο προσεγγίσεις: (α) στην πρώτη προσέγγιση θα δίνεται προτεραιότητα στα νήματα ανάγνωσης, ενώ (β) στην δεύτερη προσέγγιση θα δίνεται προτεραιότητα στη νήματα εγγραφής. Σας δίνεται το

πρόγραμμα συνδεδεμένης λίστας του βιβλίου που χρησιμοποιεί κλειδώματα ανάγνωσης-εγγραφής της Pthreads. Καλείστε να τροποποιήσετε αυτό το πρόγραμμα ώστε να χρησιμοποιεί τα δικά σας κλειδώματα, και να συγκρίνετε την απόδοση του προγράμματος όταν δίνεται προτεραιότητα στα νήματα ανάγνωσης με την απόδοσή του όταν δίνεται προτεραιότητα στα νήματα εγγραφής για διαφορετικές τιμές νημάτων και διάφορα ποσοστά λειτουργιών (για παράδειγμα, αρχικά 1000 κλειδιά, 500.000 λειτουργίες, 99.9%/95%/90% λειτουργίες Member()). Ίσως σας φανεί χρήσιμο να τροποποιήσετε το πρόγραμμα ώστε να λαμβάνει σαν ορίσματα όλες τις σχετικές επιλογές εισόδου.

Εργασία 1.4 (προαιρετική)

Γράψτε ένα πρόγραμμα με τη χρήση Pthreads στο οποίο όλα τα νήματα ανανεώνουν μια κοινόχρηστη μεταβλητή. Αυτή η κοινόχρηστη μεταβλητή αρχικοποιείται στη τιμή 0 από την main. Το κάθε νήμα υλοποιεί ένα for loop με σταθερό αριθμό επαναλήψεων, και σε κάθε επανάληψη αυξάνει κατά ένα την κοινόχρηστη μεταβλητή. Η main τυπώνει την τελική τιμή η οποία θα πρέπει να είναι ντετερμινιστική. Επειδή προκύπτει ανταγωνισμός στην ενημέρωση της κοινόχρηστης μεταβλητής, καλείστε να υλοποιήσετε τις εξής δύο προσεγγίσεις διασφάλισης του ορθής εκτέλεσης του προγράμματος: (1) με τη χρήση pthread κλειδωμάτων, και (2) με τη χρήση ατομικών εντολών (περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη χρήση τους μπορείτε να βρείτε στον εξής σύνδεσμο: https://gcc.gnu.org/onlinedocs/gcc/_005f_005fatomic-Builtins.html). Συγκρίνετε την επίδοση των δύο προσεγγίσεων για διαφορετικό αριθμό επαναλήψεων και διαφορετικό αριθμό νημάτων και σχολιάστε αν προκύπτουν διαφορές ανάμεσα στις δύο προσεγγίσεις και γιατί.